

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . . . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Kossuth születésnapja.

Irta: *Rákosi Viktor.*

Magyar, ki ebben a hazában születél, harmatos fűvében futkostál, porában játszadoztál, fáinak gyümölcséből ettél, árnyékában pihentél, napján megbarnultál: állj meg sietős utadban, töröld le homlokodról a munka verejtékét és vess visszafelé egy pillantást.

Férfiak, pihenjétek meg, — akaszszátok szegre a kaszát; asszonyok, öltözzetek ünneplőbe; fiuk, leányok, tegyétek össze kezetekeket imádságra.

És gondolatok mind Ő Reá.

Zugjanak a harangok! Lobogjanak a zászlók! A szép, nemzeti színű zászlók, melyeknek pirosa a honszerelmet, fehéré a becsületet, zöldje a reménységet hirdeti.

Valami régi írónak a könyvében olvastam egy bus mesét.

Élt egyszer, ki tudja hol, az őserdők mélyén, örök homályban egy sápadt nép. A nedves földön, kuszó növények, a sötétség undok férgei közt állt a tanyája. Soha sem látta sz Isten napját, hiába

csavargott erre-arra, az erdő végételen volt, bármerre fordult, ború, posvány, fojtó bűz fogadta. És a sápadt népnek adott az Isten egy embert, aki hasadó szívvvel látván nemzete nyomoruságát, föl-tépte sajtó keblét, kiszakitotta onnan a szívet és magasra tartotta..... És a szív elkezdett sugárzani, ragyogni, világítani és a vak homály derülni kezdett. A nép összetódult az áldott csodára, az égő szívi ember elindult és a nép utána. Áttörtek a sűrűn, mentek, mendegéltek, ki tudja hány napon át (mert a sápadt népnek nem volt nappala) és ki tudja, hány éjjelen át (mert a sápadt népnek mindig éjjele volt)..... És egyszerre csak az erdő ritkulni kezdett, a széle világosodott, a bódult, örömittas nép egyszerre előre tódult, föl-taszitva, elgázolva, összetiporva a lángoló szívi embert.... s míg szemükkel, szájukkal itták a fényt, a széttaposott ember véres teste ott maradt, elfeledve, az erdő sötétségében.

.....Ez a sorsa a prófétáknak, az apostoloknak, kik a köznek

szentelik munkásságukat. Magyar! El ne feledd nagyjaidat, kik önfeláldozásukkal a sötétségből a világosságra kivezettek.

Kossuth-ünnep Debreczenben.

Az előkészületek.

Debreczen, szept. 16.

Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját holnap ünnepli Debreczen közönsége hazafias lelkesedéssel. Az ünnepség azonban már ma este kezdetét veszi. Fényár önti el Debreczent. Ezer és ezer láng fénye ragyogja be a házakat. A kirakatokat nemzeti keretbe foglalt Kossuth képekkel, lámpionok stb. díszítették. A házakról nemzeti lobogókat lenget a szél, a lakosság ünneplőben, örömtől, lelkesedéstől sugárzó arccal járja az utcákat és gyönyörűséggel tölt el mindenkit, hogy a mi ősz Debreczenünknek nincs egyetlen fia, a ki a mai estét és a holnapi napot ünnepévé ne avatná.

A mai nap programját, a holnapi napra tett előkészületeket és intézkedéseket az alábbiakban írta meg lapunk tudósítója:

Ünnepi istentisztelet.

A debreczeni izr. hitközség előjárósága a következő meghívót adta ki: Halhatatlan emlékü nagy hazánkfia Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulója alkal-

Kossuth sirja.

Költöző csalogány száll a tenger felett. Kiszönti a tavaszt: „Üdvözlégy, kikelet! Átröpültem sok, sok idegen országon, De virág nyílását alig-alig látom.

Fejüket kidugták, nézettek máskor, Mint kíváncsi lányok a feltámadáskor. Hova tetted őket, annyi szép virágod? Tán csupasz homlokkal hagyod a világot?”

„Ne vádoljon engem a te kicsi szájad, Van elég virágom! Ámde ne csodáljad, Hogyha terméséből most csak itt-ott szednek:

Elvittem a javát a magyar nemzetnek!

Magyar földre vittem, magyaroknak adtam, Magyarok koszorút fonnak szakadatlan,

És mint a zarándok, ki a búcsút járja, Ugy viszik, úgy teszik a Kossuth sirjára!”

„A Kossuth sirjára? Én is oda szállok! Üdvösségem lesz az, hogy ha rátalálok! Megdaczolom érte a közelgő telet, S hamarabb megjövök, kedves tavasz veled!

Dalt mondok majd — szebbet nem hall az a határ,

Mert ki tud olyan dalt, mint a szabad madár?

Fájdalmas lesz, gyötrő, mint a hontalanság, Édes, mint a remény, szép, mint a szabadság!

Dalom addig eped, dalom addig árad, Mig áttöri ott a sulyos kripta-zárat, S mint az olvadt balzsam, úgy hat le az ének...

Ó mondd, hol a sirja! Hol találom én meg?”

„Megmondom, madárkám! Majd ha látsz egy helyet, Hol a legnagyobb is hódolva hajt fejet, Hol térdre borulva sir a bánatos nép, S úgy ejt ki egy nevet, mintha imádkoznék...

Ott, a hol az özvegy megenyhíti buját, Ahová menyasszony visszi koszoruját Ahová az anyák szept csoportba gyűlnek, Mert, a kik ott járnak, hős fiukat szűlnek...

Ott, hol annyi áldás száll és olvad egybe, Hogy a légben mintha tömjénfüst lebegne: Hol őrt állnak éjjel a halott honvédek, Akik egykor hazát, szabadságot védtek...

Ott, hol a dicsőség táblával kezében, Rágyogó angyalként ül isteni szépen S tündöklő betűkkel legszebb lapját írja: Az az áldott szenthely, az a Kossuth sirja!”

Abrányi Emil.

Gyászoló hölgyek

figyelmét föl hívom fess gyászkalapjaimra, melyekből a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelben állandó raktárt tartok. Szives pártfogásukat kéri:

PROPPER ILONA, női divatterme, Biedermann ház emeletén, az udvarban, följárát a fölépésőn.

mából folyó 1902. évi szeptember hó 17-én reggel 8 órakor a Deák Ferencz-utcai izr. templomban tartandó ünnepi istentiszteletre tek. czímet hazafias tisztelettel meghívja az előjáróság. Az ünnepély sorrendje: 1. Ma towa. 2. 87. és 100. zsoltár éneklé-e. 3. Hála ima, Hanószén t'suoh. 6. Hymnus.

A mai nap programja.

A debreczeni Kossuth-ünnep a mai, keddi nap estjén veszi kezdetét.

A város kivilágítására nézve a tegnap este Komlóssy Arthur elnöklete alatt üléselő bizottság kimondotta, hogy **a kivilágítás este 7 órától 9 óráig fog tartani.** A bizottság arra kéri a nagy közönséget, hogy a kivilágítás időtartamában ezt a határidőt szíveskedjék betartani. A városháza épületen is pont kilencz órakor szünetik be a világitást.

Ugyancsak este 7 órakor gyulnak fel a város határában az örömtüzek. Örömtüzet gyujtanak a Hortobágyon is. A lámpionos menet zenekarok kíséretében a kollegiumtól elindulva a Piacz-, Hunyadi-utcán át a Petőfi-terre, onnét Deák Ferencz-, Piacz-utcán át a város székháza elé vonul, a hol a dalárdák eléneklik a Hymnust, Szózatot és „Tavaszmúlt, a rózsának...” című dalt. (Gyülekezés este 6 órakor a kollegium udvarán.)

A lámpionos menet kezdete előtt félóráig, valamint a lámpionos menet bevégezéséig a főtéren nem közlekedhetnek kocsikkal. A szolgálatteletre beosztott rendőrök utasítást kapnak, hogy ezt az intézkedést szigoruan végrehajtásák. A kocsiközlekedés mindeufelé a mellékutczákon át történik.

A lámpionos menetet lovasrendőrök nyitják meg.

A holnapi nap részletes programját lapunk holnap reggeli számában közöljük.

A presbiterium Kossuth-ünnep

Az ev. ref. egyház presbiteriuma díszesen kivilágítja ma hivatalos helyitégeit. A hatalmas épület homlokzatán a Gyöngyössy Viktor tervezte transparent nagyon szép látványt fog nyújtani. A város díszközgyülésén, a kapott meghívó folytán, testületileg képviselteti magát az egyháztanács, melynek hivatalaiban természetesen szünetelnek holnap a hivatalos órák.

A törvénytörvény Kossuth-ünnep.

A debreczeni kir. törvénytörvény is méltóan ünnepli meg Kossuth Lajos születésének százados évfordulóját. A törvény házában az egész szerdai napon szünetel a bíraskodás és ügykezelés. A hatalmas épület homlokzatán kétszázötven méces fog világozást terjeszteni. Hasonló intézkedéseket tett 17-ikére a kir. ítélőtábla elnöksége is.

Iparos ifjak Kossuth-ünnep.

Az iparos ifjak önképző egyesülete f. hó 21-én, vasárnap délután négy órakor nagyszabású Kossuth-ünnepélyt rendez az Otthon dísztermében. A kitünő műsor emlékünnepély után társasvacsera lesz, melyre személy-jegy 1 korona 20 fillérjével máttól kezdve kapható.

Vidékiek Debreczenben.

A debreczeni Kossuth ünnepre Debreczen környékéről rendkívül sokan jönnek ma városunkba, hogy a legmagyarabb város közönségével együtt ünnepeljenek, együtt lelkesüljenek.

Tegnap már sokan érkeztek, a szállodák szobáit jó előre lefoglalták s minden jel arra mutat, hogy ma még inkább ezrével zárandokol a vidék közönsége az Alföld metropolisába.

Lesz-e piac holnap?

Az ünnepélyt rendező bizottság tegnap esti ülésén azzal a kérdéssel is foglalkozott, hogy a piaci árusok, a zöldség, kenyér, aprómarha, gyümölcs, hus s másnemű élelmiszerpiaczokon árusítsanak-e és hogy meddig?

A rendező-bizottság, hosszabb eszmecsere után úgy intézkedett, hogy az élelmiszerek árusítása, ugyszintén a hentesek és mészárosoknál a hus árusítása szerdán reggel nyolcz óráig történhetik.

Ünnepi felköszöntő a Kossuth-vacsorán.

A Kossuth ünnep befejezéséül szerdán este — a mint azt már jeleztük — vacsora lesz a Nagyerdön. A vacsora alatt *Körösi Kálmán dr. fog ünnepi felköszöntőt mondani.* Társasvacserára még ma délig kaphatók a jegyek.

Iparosok lámpionos-menete.

Az ipartestület ezuton adja hírül azoknak, kik a lámpionos menetben résztvevni óhajtanak, hogy ma délután öt óráig jelentkezzenek az ipartestületnél. Csakis önálló iparosok vehetnek részt a lámpionos menetben. Öt órakor lesz a lámpionok kiosztása s ekkor indul a menet a főiskolába, hol a gyülekezés lesz.

A lámpionos menet.

1. *A lámpionok átvétele.* Az egyes testületek és egyesületek megbizottjai kéthárom tag közreműködése mellett szeptember 16-án délután 6 órakor veszik át a lámpionokat a kollegium régi torna termében és viszik a testületek részére kijelölt felállítási helyre.

2. *Bevonulás a kollegiumban.* A lámpionosmenetben résztvevő egyesületek és testületek a Fűvész-kert utca felőli első kapun át vonulnak a kollegium udvarára.

3. *Gyülekezési idő.* A résztvevő egyesületek és testületek úgy gyülekeznek, hogy esti 1/4 7 órakor helyükön együtt legyenek és 4-es sorokban felállanak.

4. *A lámpionok kivilágítása.* A lámpionokban levő gyertyák 3/4 7 órakor adandó első kürtjelre gyujtandók meg.

5. *Indulás 7 óra előtt 5 perczel adandó kürtjelre a menet megindul.* A testületek zászló nélkül vonulnak ki: a mennyiben egyesületi jelvénynyel bírnak, azt viselik.

6. *Kivonulás a kollegiumból.* A kollegiumból a kivonulás a hátsó udvaron keresztül a fűvész-kert-utcai kapun át a Piacz-utca felé történik. Hogy a menet kellőleg kifejlődhessék, a menet élén menő zenekar és első csoport a Piacz utca torkolatáig, bár ütemszerű, de mérsékelt lépésben halad és csak innen kezdve lép ki teljes lépésben. Minden testület vagy egyesület vezetője a sorrend számát feltüntető nemzeti színű lámpionnal 6 lépéssel testülete előtt halad. A négyes sorok közt két lépés távolság tartandó.

7. *Utvonul.* A menet a Piacz- és Hunyadi-utcán át a pályaudvarig, ott a kertet megkerülve a Deák Ferencz- és Piacz-utcán a városházáig halad és úgy áll meg, hogy a menet közepén levő egyesült dalegyletek a városház kapuja előtt álljanak.

8. *Előadandó dal- és zenedarabok.* A városháza előtt Mácsay Sándor karnagy vezénylete alatt az összes dalegyletek az „Egyetértés” zenekar kísérete mellett a „Szózatot”, a „Hymnust” és „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos” dalokat eléneklik. Ezek után az „Egyetértés” zenekar a Kossuth dalokból szerzett egyveleget adja elő.

9. *Menet feloszlása.* Az utolsó zeneszám előadása után a menet feloszlik.

A Kossuth-ereklye kiállítás.

A Kossuth-kép és ereklye kiállításra újabb tárgyakat küldtek: Iparos kör könyvtára Kossuth iratai az emigráciából 5 kötet. — Varga László úr 3 drb. kard, és egy drb. lovassági kovás fegyver. — Madarász Lajos úr 1 drb. Kossuth-kép s 8 drb. bankjegy. — Roncsik Lajos úr 1 drb. Kossuth-kép. — Özv. Kiss Gyuláné több drb. bankjegy keretben. — Bernáth Lajos úr 1 Kossuth-okmány keretben. — Bernáth Béláné urnó 1 Kossuth-mellszobor. — Polgári kör egy életnagyságú Kossuth-kép. — Markovics Károly ur több bankjegy keretben s egy Kossuth-levél Turinból. — Erdélyi Mihályné 1 kis Kossuth kép fametszet. — Váray János úr 1 Kossuth-kép. — Széll Sándor 1 album 48-as emlék rajzokkal. — Salánki Mihály úr 1 Kossuth-kép. — Farkas Vilmos úr 1 Kossuth-családkép. — Kemény János úr Pesti Hirlap 1841-ről füzve. — Széll József úr 1 Kossuth kép. — Blattner Gyula úr 1 kép. — Siszkovics Béla úr 1 Kossuth-kép. — Gréf Lajos úr 1 Kossuth-kép. — Szigyártó István úr több bankjegy keretben. Tárgyak még 16 án kedden délig fogadtatnak el. A kiállítás 17-én szerdán reggel 9 órakor nyitattik meg.

A népünnepély jegyei.

A Kossuth népünnepély jegyeit már kibocsátotta a rendező bizottság. A jegy ára tíz krajczár. Feljogosítja birtokosát, hogy azzal a Kossuth népünnepélyen részt vehessen. Együttal minden jegy sorsjegy is, amennyiben a jegyeken feltüntetett számokat szerencseterékbe rakják s a jegy birtokosai között gyönyörű, művészi kiállítású Kossuth szobrot és Kossuth képeket sorsolnak ki. Mind-e mellett mindenki, aki ilyen jegyet vett, egyttal áldozatot nyújt a Kossuth kegyelet oltárán, mert a fillérekből befolyt összeg tulnyomó részét a **debreczeni Kossuth szobor alapjához esatolják.**

Tizezer jegyet nyomtattak sorszámmal ellátva a Kossuth népünnepre, a mely jegyekkel részt lehet venni a tárgysorsjátékon. Ez a szám előreláthatólag kevés lesz s a bizottság már is elhatározta, hogy még 5000 darab jegyet nyomtat. Az ujonnan nyomandó jegyeket azonban az idő rövidsége miatt már nem lehet sorszámmal ellátni, így ezek a tárgyjátékokon nem szerepelnek. A közönség tehát igen helyesen cselekszik, ha előre megváltja a jegyeit s számozott belépő blankettákhoz jut.

Egyház és iskola.

Hírek a főiskoláról. A főiskolai „Felsőbb tanulók olvasó egylete” tegnap választotta meg az új könyvtárnokot Vida Zoltán III. joghallgató személyében, aki

Nincs többé poloska.

kellemtelenség nélkül dolgozom. **SCWARTZ IZSÓ, Debreczen, Zugó-utca.**

A létező legjobb szer, melyet Schwartz Izsó föltalált, a **Poloska** ha ál, melylyel saját maga egy falakból, mint a butorokból a poloskát és annak petéit tökéletesen kiirtja. Meghívásra bárhova elmegyek s a legrovidebb idő alatt a **Poloskát** kiirtom, s mindent

előreláthatólag ügyesen fogja betölteni tisztségét. Vida tiszteletére tegnap este társas összejövetel volt Törő Imre vendéglőjében. — Ozory István, a J. S. E. egyik elnökjelöltje ma délután programbeszédet mond a főiskola egyik akadémiai termében.

Egyházkerületi választások. A tiszántúli ev. ref. egyházkerületnek Némethy Lajos és dr. Bacsoni Lajos elhunytával megüresedett egy tanácsbírói s világi aljegyzői tisztsége. Az egyházkerület szavazatható küldöttsége tegnap reggel 8 órától délután 2-ig bontotta fel az e tisztségek jelöltjeire beérkezett szavazatokat. A tanácsbírói állásra abszolút szótöbbséget nem nyert senki; legtöbb szavazatot kaptak: Szeremley Sámuel hódmezővásárhelyi 158 és Dicsőfi József debreczeni lelkészek. A világi aljegyzői tisztségre adott szavazatok közül 483 szó esett dr. Bartha Béla, debreczeni jogakadémiai s kolozsvári egyetemi magántanár. Legerősebb ellenfele, Padrah Sándor szoboszlói közjegyző 132 szavazatot kapott. Dr. Bartha lett ilymódon az egyházkerület új aljegyzője. A tanácsbírói tisztség betöltése, október 15-ig terjedő szavazati határidővel, új választás alá kerül.

Választás a felső kereskedelmi iskolában. A felső kereskedelmi iskola ifjúsági segélyező-egylete tegnap délután tartotta alakuló gyűlését. A választások eredménye a következő: A segélyező-egylet elnöke lett Fenyő Imre, titkár Fábián Károly, pénztáros Engel László. Az önképzőkör alakuló gyűlése szombaton délután lesz.

Országos kamarai kongresszus.

Második nap.

Debreczen, szept. 16.

(Saját tudósítónktól) Az ünnepségek láza elcsendesült, a miniszteri nap izgalmai elsimultak. A második nap a tanácskozások napja volt.

A magyarországi kamarák vezérei kellő komolysággal tárgyalták a felszinen levő napi kérdéseket s nagyszabású demonstrációt rendeztek a magyar ipar-kereskedelem s annak szűk felé terjedő ága érdekében. A tegnapi gyűlésnek az előadói értekezések rendkívüli tartalmas és érdekes volta adta meg az értéket. Kiemeljük, hogy az előadók között Szántó Győző debreczeni gyáros kiváló elismerést aratott mélyen járó, részletekig ható, okos előadói beszédével.

Nagyobb vitát Huzelka Gyula nagyváradi kamarai elnök indítványa idézett elő, a ki a vidéki központok megvédelmezéséről mondott el megszívlelendő dolgokat. Előadói javaslatának az a része, a mely a kamarák képviselő választói jogának törvénybe iktatását sürgeti, már ellenkezésre talált. Több kamarai titkár, közöttük első sorban Deil Jenő, a népképviseleti rendszer megtámadását látták az indítványban. Ebben az értelemben nem is fogadták el, bár valamennyien elismerték, hogy Huzella előadói javaslatát széles

látkör, nagy tudása, erős fajszeretet jellemzik.

Érdekes még a kamara állásfoglalása az olasz borvám-klauzula ellen. Kireknopf Frigyes kamarai kiküldött terjesztett elő erről napirenden kívül indítványt, a mely általános helyesléssel találkozott. Ezzel a magyar kamarák azoknak a táborához állottak, a kik hadat izentek az olasz borvám-klauzulának és ennek eltörlését a képviselőháztól kérik.

A gyűlés lefolyásáról s a tegnapi eseményekről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

A kamarák tanácskozása.

A tegnapi gyűlésen Kristóri János aradi kamarai elnök, az egyetemes gyűlés alelnöke elnökölt. Jegyzők: Szendrői Mór (Győr), Jordán János (Pozsony).

Az első előadó Marschall Lajos dr., kamarai titkár volt (Arad). A megrendelések gyűjtéséről terjesztett elő javaslatot, amelyet egyhangulag elfogadtak.

Szántó Győző (Debreczen), „Kivitelünk fejlesztése és tarifánk” címmel tartott előadást. A terjedelmes előadói javaslat feloleli a kivitel fontos kérdésének minden részét. Szaktudással, az ipar és kereskedelem iránti szeretettel tárgyalta a kérdést s végül a következő határozati javaslatot terjesztette be:

1. A vasuti és hajózási tarifák, a kivitelnek a legfontosabb eszközei lévén, azok az átmeneti kiviteli forgalomban — még a darab-árúknál is — a legmesszebb menő kedvezményezéssel alakítandók.

2. A kedvezményes tarifák engedélyezése iránti kérvények elbírálásánál ne csak a magyar államvasutak és a tarifa-osztály elintézése legyen döntő, hanem az iparfejlesztő szakosztály és más szakkörök véleménye (mint ipar- és keresk. kamara, ipartanács stb.) is bekerendő.

3. Óhajandó az ipartanácsnak oly módon való reorganizálása, hogy a már megszabott és kibővitendő hatáskör alapján, tényleges működése lehetővé tétessék.

A betervezett határozati javaslatot egész terjedelmében elfogadták, a kamarák nevében Deil Jenő kassai titkár köszönte meg Szántó szép és lendületes előadását.

Móga János (Temesvár) a házalási ügyről, Kulinyi Zsigmond a kisipar fejlesztéséről tartott előadást.

Huzella Gyula a vidéki központokról tartott előadást. Előadói javaslatának végén a következő határozati javaslatot terjesztette be:

Mondja ki az országos értekezlet, hogy kívánja egy oly törvény alkotását, mely a népképviselet érintetlenül hagyása mellett a czélszerűen kikerekített kereskedelmi és iparkamarákat országgyűlési képviselő választásának jogával ruházza fel és az értekezlet helyének kamaráját fektéri, hogy ezen kívánalomnak egyfelől az államkormányhoz, másfelől a magyar országgyűlés képviselőházához való pártoló juttatása céljából az összes hazai kamarákat keresse meg.

A javaslatához hozzászóltak többen Deil Jenő és Szávay Gyula a parlamenti képviseletre vonatkozó részt helytelenítették. A kamarák gyűlése sem helyezkedett erre az álláspontra s Huzella Gyula előadói javaslatát ennek mellőzésével fogadták el.

Dr. Sarkady Lajos (Nagyvárad) a nagyiparról értekezett érdekes modorban.

A kamarai belső ügyekről, mint a szakirodalmi alap, portómentesség, törzskönyvezés: Szávay Gyula, Kulinyi Zsigmond és Gámán József dr. referáltak.

Kircknopf Frigyes az olasz borvám-klauzula eltörléséről értekezett, amelyet Szabó Kálmán hozzászólása után az értekezlet elfogadott. A tanácskozások 11 órakor értek véget. Előbb azonban elhatározták, hogy 1000 korona pályadíjat tüznek ki „A kereskedelem és a fogyasztás” című munka megírására. Ugyintén pályázatot hirdetnek egy ezer koronás tanulmányi ösztöndíjra is.

Villásreggeli és elutazás.

Az egyetemes kamarai tanácskozások után a vendégek kocsira ültek s kihajtottak a pályaudvarra. A vasuti vendéglő nagy éttermében a Kereskedő Társulat villásreggelit adott a vendégek tiszteletére. Hosszu asztaloknál foglaltak helyet a vendégek s vasutindulásig itt dezsónéztek. Az első fogás után Zádor Lajos, a Keresk. Társulat elnöke lelkes szavakban üdvözölte a vendégeket, akiknek nevében Deil Jenő és Záray Károly mondtak köszönetet.

Tizenkét óra 17 perczkor vonatra ült a társaság s elutazott Máramaros-Szigetre. Az utazó társaságot a perronon egybegyűlt közönség lelkesen megéljenzte. A vasuti villásreggelin különben igen sok debreczeni kereskedő vett részt.

Epizódok.

A vasárnapi miniszter-napnak több érdekes epizódja van. Az első a horvát kamarai tagokkal történt A zágrábi kamarai kiküldöttek ugyanis külön akartak tisztelegni a miniszternél.

— No, itt ugyan nem fogunk közjogi vitákat rögtönözni, jegyezte meg Hollán Sándor dr., miniszteri titkár.

Odament a két horvát deputatushoz, akiknek — ugy látszott — csak arra volt szükségük, hogy itt létüket a miniszterhez tartozó egyén észre vegye. Alig szólt hozzájuk egy pár szót, engedtek és bevonultak a magyar kamarákkal együtt Láng miniszter elé.

Ugyancsak a horvátok majdnem kellemtelen helyzetbe hozták Láng minisztert. Bejelentették ugyanis, hogy a banketten német köszöntőt mondanak, minthogy horvátul hiába beszélne a miniszter tudomásul vette a bejelentést, bár kissé tündökött raja, hogy miként fog hangzani Debreczen kellő közepén német dikció. Kiséréte is érdeklődve vára, mint fejlődik a kényes ügy.

Nos, hát Láng nem hiába jó diplomata, segített a dolgon. A hivatalos dikciók után egyszerűen felállott és kisérétevel együtt eltávozott a teremből.

Ez volt az oka, hogy olyan korán eltávozott a bankettől, a mi sokaknak fel is tűnt.

Hogy Láng Lajos udvarias ember, az alábbi kis epizód is bizonyítja.

Egy szép urasszony: Huzella Gyuláné, a nagyváradi kamarai elnök felesége megkésve jött férjével a bankettre. A terített asztal mellett ülő frakkos urak nem akarták észre venni, hogy Szabó Kálmán debreczeni kamarai elnök helyet keres a szép nagyváradi asszonynak. Bizonyára nagyon éhesek voltak. Azonban Láng miniszter hamarosan észrevette a tétovázást és egy pillanat alatt intézkedett. A vele szemben levő helyet adta át Huzellánénak, a kivel azután az ebéd alatt kedvesen beszélgetett.

Kitüntető figyelemben részesítette Nikolics Szerénát, egy nagyon kedves szatmármegyei urihölgyet is, a kit az ebéd előtt Szávay Gyula mutatott be a kegyelmes ur-

Saját termésü teljesen érett csemege szőlőt

legelőnyösebb áron ajánl CSANAK JÓZSEF kereskedése.

==== Nagybani vevőknek külön engedmény. ====

nak. Nikolics Szeréna háziipari himzésekkel foglalkozik, erről csevegett vele a miniszter s egyuttal bemutatta Wickenburg gróf államtitkárnak és Puky Gyula főispánnak is.

SZÍNHÁZ.

A kis műkedvelők. Péterfi Annuska, Péterfi Emmuska, Simonovics Rózsika, Kovács Piroska és Hoffmann Szeréna a Hatvan-utczán levő Harangi-féle udvaron f. évi augusztus 31-én általuk tartott műkedvelő előadás 5 k. 36 f., azaz öt korona harminczhat fillér tiszta jövedelmét Péterfi Benő ur közbejötté mellett a siket-néma iskolai alaphoz leendő csatolás czéljából e mai napon kezeimhez juttatták. Fogadják szives jószágukért köszönetemet. Bárcsak a kis műkedvelők példája a nagy műkedvelők által követésre találna. Debreczen, 1902 szept. 14. Oláh Károly, tanácsnok.

Öt támlásszék a harmadik sorban „C” estére egész idényre kiadó, esetleg egyenként is. Czím a kiadóhivatalban.

ÚJDONSÁGOK.

Kossuth-kiállítás Debreczenben.

Debreczen, szept. 16.

(Saját tudósítónktól.) Megdobbán a szívünk, ha belépünk a Kossuth-ereklyék hatalmas tárházába. Letűnt, nagy idők emlékezete él ott minden ereklyén. Megvillan képzetünkben a magyar történelem legszebb korszakának képe és elmerengve e kor emlékein, látjuk a nagyot, mind között a legnagyobbat, Kossuth Lajost, a mikor ércszava nemzetet ébreszt, hadakat hív elő, regementeket vezényyel.

Szentély máttól kezdve az ipartestület díszterme. A mint belép az ember, megnevesül abban a levegőben, mely az ő emlékezetét lengi körül. Menjetek, nézzétek meg ez ereklyéket: tanuljatok hazaszeretetet belőlük.

Öt hosszú, üveg kirakatokkal fődött asztalon fekszenek az ereklyék, melyeknek csak felsorolására szorítkozunk e helyen.

Ott van mindjárt elől Gáborjáni Szabó Sándor kezdetleges, de hű hetigravürje: Emlék Magyarország hatalmas tetteire, 1848. márczius hóban. Egykoru festmény, melynek eszméje magasatos. Azután sorban mintegy száz arcképe Kossuthnak, élete különböző időszakából. Vannak e képek között eredeti olajfestmények, turini és hazai fényképek s számos olyan szimboliztikus festmény, melynek középpontja Kossuth, vagy családja.

Legnagyobb számmal a Kossuth-bankók vannak képviselve. Ez anyagi értéküket vesztett papírok között akad minden fajta bankó. Ott vannak például ezek között a magyar emigránsok amerikai bankjegyei.

Kossuth szülőföldje s lakóhelyei számos képen láthatók. Rengeteg könyv és kézirat, mely reá emlékeztet. Ott van a nagy kormányzó egy rendelete, melyben utasítja egyik hadvezérét, hogy „Bernáth Gedeonnak semminémű bántódása valahogyan ne essék!” Igen becses Kossuthnak eredeti kézírata, mely jelenleg Markovics Károly fodrász tulajdonában van. Szakadozott, foszlányos e levél s nem tudhatni, kinek czimeződött. Tartalmának rövid kivonata az, hogy Kossuth nem hajt a hívó szóra, nem teheti be lábát többé arra a földre, a

melyet úgy szeretne viszontlátni. Ne hívják őt, nem vállal mandátumot. (Képviselőnek hívták haza Kossuthot s a felszólításra jött ez a levél.)

Egyszerű gyertyatartók hevernek itt. Ezek mellett dolgozott Debreczenben, 1848-ban a nagy honmentő. Mellette apróbb tárgyak, melyeknek mindegyike halavány emlék a dicső multból.

A kiállítás legbecsesebb részét mégis Jeney Szabó Miklós állította ki. Jeney 1894-ben, mint a debreczeni Függetlenségi Kör kiküldöttje, részt vett a Kossuth temetésén. Hatalmas üvegkeretben vannak ez ereklyék. Vagy husz hazai és olaszthoni arckép, Kossuth-émlékermek Itáliából, a megboldogult lakóhelyeinek képe. Közepén a „Gazzetta del Popolo” fekete keretben adott gyászjelentése 1894-ből, ily címmel: La morte di Luigi Kossuth. Ez ujságlap körött gyászszalagok, posztó a ravatáról, maroknyi hant a sírról, örökzöld és babér a koszorúból, Ruttkayné Kossuth Lujza halálhírt hozott sürgönye és sok más ereklye.

Minden igaz magyar embernek meg kell tekintenie ezt a kiállítást. A ki Kossuth emlékéit akarja ünnepelni, járuljon ez ereklyékhez, melyeken Kossuth szelleme leng, erősebben hirdetve, mint valaha, az igaz honszerelmet.

* **Személyi hir.** Domahidy Elemér, Nagy-Károly város országgyűlési képviselője Debreczenben időzik.

* **Thaly Kálmán fogadtatása.** Thaly Kálmán, Debreczen első kerületének országgyűlési képviselője a ma esti gyorsvonattal Debreczenbe érkezik. Fogadtatására a félhétkor érkező vonathoz nagy számmal vonul ki a polgárság.

* **Puky Gyula Földesen.** A hajdumegyei gazdasági egyesület e hó 21-én Földesen tenyészmarha kiállítást rendez. A kiállítás jelentőségét emeli az a körülmény, hogy a megnyitáson jelen lesz Puky Gyula főispán is, sőt a bíráló bizottságban is részt vesz. Puky Gyulát ez alkalommal elkísérik Földesre Rásó Gyula kir. tan. alispánnal együtt a megye főtisztviselői is.

* **Az Ipartestület betegsegélyző pénztára.** Az ipartestület tengapelött tudvalevőleg betegsegélyező pénztárt kapott, illetőleg e pénztár alapszabályait jóváhagyta a kereskedelemügyi miniszter. A testület elnöksége már szorgalmasan végzi az előkészületi munkálatokat. Most a képesített iparossegédek törzsalapjait készítik. Ez a munka mintegy két hónapot vesz igénybe. A betegsegélyző 1903 január 1-én nyílik meg s működésének kezdőpercétől fogva tagja lesz a pénztárnak valamennyi debreczeni iparos.

* **Halálozás.** Özv. Ladányi Jánosné f. hó 14-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint ma délután 3 órakor lesz a Kazinczy-utca 8-ik szám alatt lévő halottas háztól.

* **Hajdu-Böszörmény új főkapitánya.** Paksy Károly rendőrkapitány lemondásával megüresedett a böszörményi rendőrkapitányi szék. Puky Gyula főispán tegnap nevezte ki erre az állásra Kelemen Gábort, a ki eddig Böszörmény számvevője volt.

* **Vizsgálat a debreczeni adóhivatalban.** Faust Elek kir. pénzügyigazgató öt nap óta állandóan vizsgálja a debreczeni adóhivatal osztályait. A pénzügyigazgató átrovancsolja a régebbi évek számadásait is. A vizsgálat e héten véget ér.

* **A tűzoltó-egylet jubileuma.** A szeptember havi ünnepek sorozatát a tűzoltó-testület jubileuma zárja be. Szeptember 28-án ünnepli meg ugyanis a debreczeni önkéntes tűzoltó-testület fennállásának 25-ik évfordulóját. A jubileumi ünnepség igen fényes lesz s jelentőségét emelni fogja az, hogy jelen lesz azon az országos tűzoltó szövetség elnöksége, a budapesti önkéntes és hivatásos tűzoltóság és több vidéki egyesület. Az ünnepség 28-án d. e. kezdődik, melyen 9 órakor diszközgyűléssel jelen lesz Puky Gyula főispán, Simonffy Imre polgármester s a helyi hatóságok képviselői, ezenkívül a katonai méltóságok. Tíz órakor gyakorlat lesz az őrtanyán, ezután kivonulás riadóval a kistemplom tornyához, a hol a debreczeni tűzoltóság mentési gyakorlatokat fog bemutatni. Délután két órakor száz terítékű lakoma lesz az Angol királynő nagytermében. A bankettet a parancsnokság adja s a meghívottak a parancsnokság vendégei lesznek. Este 8 órakor a Csapó-utczai őrtanyán muri lesz, a melyen a testület tagjait vendégelik meg. A rendezőség nagy buzgósággal készül a jubileumi ünnepségre, a mely a debreczeni tűzoltó-testület életében emlékezetes marad.

* **Felhívás az iparosokhoz.** Az ipartestület felszólítja mindazon iparosokat, kik tagsági díjaik befizetésével hátrányban vannak, hogy e nemű kötelezettségeiknek hat nap alatt tegyenek eleget. Ellenkező esetben az ipartestület végrehajtást fogantosit késedelmeskedő tagjaival szemben.

* **A lövésztársulat köréből.** F. hó 14-én tartott lövészet díjat nyertek Pápai János ur legjobb szeglövessel egy drb 10 koronás aranyat, legjobb mély lövéssel Szabó Sándor ur 2 koronát, legtöbb körlovással Fürst Ödön ur 4 koronát. Együttal értesítettnek az érdeklődők, hogy folyó hó 17-én délután rendes díjlövészet fog tartatni.

* **Használt zászlók darabonként egy koronáért eladók.** Sziv-utca 15. sz.

* **A tégláskerti gyermekgyilkosság.** A Debreczeni Újság adott hirt elsőben arról, hogy a tégláskertben, Nagy József vasuti fűtő hét éves fiát, Bélát, ismeretlen tettes agyonlőtte A gyilkosság e hó 7-én történt s a csendőrség ez idő óta erélyesen nyomoz a bűnygyben. — A nyomozás eredménye néhány nap mulva nyilvánosságra kerül. A csendőrség ugyanis helyet nyomra talál s ez alapon talán még ma letartóztatja a gyilkost, a kinek kilétét a feljelentést tett apa is gyanította.

* **Hangverseny a Dréherben.** Ma este a Dréher sörcsarnok kellemes kerthelyiségében Rác Károly teljes zenekara hangversenyt tart.

Urak figyelmébe

(Dörre czukrász mellett.)

Czégre tessék vigyázni.

óriási választékban érkeztek valódi angol gyapjuszövet újdonságok, ugyszintén hazai gyártmányokban posztó és gyapjuszövetek divatáru üzletében. **Weisz Adolf**

Határozott szabott árak.

* A holnapi tűzijáték. A holnap tartandó népnünpély egyik érdekes része lesz a tűzijáték, a melynek programja a következő: 1. Budavár bevétele, hulló tűzgolyók a légben 50 röppentyűvel egyszerre. 2. Gábor Áron bombái. 3. tűzszlop. 4. Álló nap bolygóval. 5. Isaszegi csata. 6. Vizzuhatag tűzből. 7. Tűz kakas. 8. Aranyarkon forgó vár (népmeséből véve.) 9. Telephon tűzből. 10. Tűzhányóhegy kitörése. 11. Kossuth-szobor. 12. Jó éjt, tűz felírás.

* Talált óra. Pénteken délután egy cipészstanoncz a főtéri fasorban női aranyórát s zszuskkal ellátott aranylánczot talált. Igazolt tulajdonosa mindezt átveheti Griczmann Gyula főtéri cipészüzletében.

* Tegnap halottak. Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Özv. Uri Mihályné ev. ref. 54 éves. Vásári István ev. ref. 64 éves és Fekete Józsefné r. k. 73 éves.

* Próbavilágítás késő éjjel. Az éjszaka kevéssel éjfél előtt vakító fény öntötte el a városház előtti tért. A mai ünnepélyes világításhoz készített s a városháza frontját befutó légszusz-vezetékét próbálták ki a gázgyári igazgató, tűzoltók s érdeklődő nagy közönség jelenlétében. Három öles gyújtóké-szüléket tartottak a vezetékhez s egymásután gyultak fel a vezeték apró lángjai. Pár perc múlva már futott tova a láng a hajlított csöveken előre, mint valami tűzkiigyó s nem egészen negyed óra alatt vakítóan csillogott a huszonkétezer láng, mintha ugyanannyi brilliánt ragyogott volna. Felséges kép volt ez, a mely meglepte az egybe-gyülteket s bizonyára nagy hatással lesz ma is sok ezer emberre, a kik a kivilágítás eme legragyogóbb részében gyönyörködni fognak.

* Kivilágításhoz alkalmas lámpionok nagyválasztékban és a legjutányosabb árban kaphatók Pongrácz Géza (fióküzletében) főtér Tamássy-ház.

* Új üzlet. Minden tekintetben modern divat- és rőfös-üzletet nyitott — Asztalos József, Kossuth-utca 4. sz. alatt. Dus raktárát sok izlésre valló szakértelemmel rendezte be.

* Ebesi-ártézi forrásvíz (szén-savval telítve) vegytiszta, legjobb, legegészségesebb, legüditőbb ital, ládákban házhoz szállítva, félliterenként 4 fillér, szén-sav nélküli ivóvíz másfél literes üvegenként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

TÁVIRATOK.

Kossuth-ünnep a vidéken.

Büdszentmihály, szeptember 15. A tiszalöki választó kerület községei ma Büdszentmihályon nagyszabású Kossuth-ünnepet rendeztek, megjelentek: Papp Zoltán, Horváth és Kubik Géza orsz. képviselők is. Az ünnepi szónoklatot Mészáros ref. lelkész tartotta. Délben bankett, délután népnünpély, este pe-

dig fényes kivilágítás volt. A választó kerület elhatározta, hogy a 19-diki országos Kossuth-ünnepen száz tagu küldöttséggel képviselteti magát Budapestben.

Szentes, szeptember 15. Szentes város hazafias, lelkes lakossága tegnap áldozott Kossuth Lajos emlékének nagy szerü ünnepélyvel. A város lobogódiszt öltött s reggel bandériummal, zenésző-vel impozáns körmenetet rendeztek az utcákon. Azután ünnepi istentisztelet, majd diszközgyűlés volt, melyen Mátéffy polgármester szónokolt. A gyűlés után a főtérre vonult az ünneplő közönség és megkoszoruzta Kossuth Lajos szobrát.

hadgyakorlatok.

Sasvár, szeptember 15. A király és a német trónökös kíséretükkel, továbbá báró Beck, vezérkari főnökkel és a hadgyakorlatok fővezetőségével ma reggel 6 órakor kilovagoltak a hadgyakorlatok színhelyére és pedig első sorban Péterfalu irányában.

Egy osztrák képviselő halála.

Lemberg, szept. 15. Gróf Dzieduszyczi Károly reichsrathi képviselő tegnap Sztrijben meghalt.

Katholikus tanítók nagygyűlése.

Budapest, szeptember 15. A magyar katolikus tanítók ma délelőtt tartották nagygyűlésüket, melyen Steinberger nagyváradi apátkanonok elnökölt. A gyűlésen elhatározták, hogy okt. hóban a pápa negyedszázados jubileuma alkalmából nagy zarándoklatot rendeznek Rómába. Azután felolvasták Rampolla bibornok leiratát, melyben a bibornok a pápa áldását tudatja a nagy gyűléssel. A gyűlés továbbá küldöttségileg üdvözölte Vaszary Kolos hercegprímást, a ki azonban ágyban fekvő beteg lévén, az üdvözlést titkárja vette át.

A párba j áldozata.

Brünn, szept. 15. Kope Simonnak, a törvényszéki bírónak temetése tegnap volt nagy részvét mellett. Mint jelentették, egy katonatiszttal történt párba j okozta halálát. Most jelentik, hogy Kope neje miatt történt a tragikus eset.

Éles töltés a hadgyakorlaton.

Budapest, szept. 15. Egyik fővárosi lap tudósítója megdöbbenő hírt közöl a most folyó sasvári hadgyakorlatokról. — A tegnapi csatározásnál ugyanis a székesfehérvári honvéd gyalog-hadosztály valamelyik ezrede éles töltényekkel lött a közelgő 4-ik hadtest csapataira. Lobkovicz herceg, a hadtest parancsnoka maga is veszélyben forgott, amennyiben körülötte is sivitottak a golyók, sőt egy golyó köz-

vetlen előtte furódott a földbe. A hadtestparancsnok azonnal lefuvatott s szigorú vizsgálatot indított, de eredménytelenül, mert nem sikerült még azt sem megtudni, hogy melyik ezred fegyvereiből jöttek a golyók. Más forrás szerint a 18-ik honvéd gyalogezred legénysége lött éles golyókkal s a 69-ik gyalogezred egyik szakaszvezetőjét a nyakán lötték meg úgy, hogy a szerencsétlen embert haldokolva vitték a kórházba. Ugyancsak a nyakán sebesült meg a 44-ik ezred egy közlegénye is.

Az áruló altiszt büntetése.

Budapest, szeptember 15. Érdekes és jellemző esetet közölnek velünk Berlinből. Nemrégiben történt, hogy a Saarburgban állomásozó 126-ik sored lövő gyakorlatain Flotor százados meghamisította a céltáblákat az ő százada javára, tudniillik, hogy az ő katonáit lássák a legjobb lövőknek. A jóakaratu turpisságra nem is jöttek volna rá, ha a század egyik altisztje jelentést nem tesz a dolgról. A századost elítélték négy havi várfogságra, de nem került el a büntetést az altiszt sem, a mennyiben árulkodásáért négy havi fogházra és lefokozásra ítélték.

Rablógyilkosság.

Pécs, szeptember 15. Pécs-Váradon ma reggel egy 64 éves özvegy asszonyt Eugaender Matildot meggyilva találták lakásán. A szegény asszonyt balával verték agyon s azután szekerényeit feltörve minden értéktárgyát elrabolták. A csendőrség erőlyesen kutat, de még eddig nem akadt a gyilkos nyomára.

Merénylet egy vonat ellen.

München, szept. 15. A tegnapelőtt este Münchenből elindult 65-ös számú gyorsvonatra ismeretlen tettesek három darab követ dobta. Egy kő bezúta egy I. osztályu utas fejét. A tettesek még nem kerültek kézre.

Hideg időjárás.

Berlin, szept. 15. Németországból érkezik hír hideg időjárásról, különösen az éjszakák oly hűvösek, hogy novemberbe, vagy decemberbe illenek be. Több helyütt éjjel 10 fok alatt állott a hőmérő.

Tőzsde.

Budapest, szeptember 15. Készárú-üzletben az irányzat kellemesebb. Határ-üzletig emelkedő irányzatot követ. Kötöttek Októberi buza 683—84. Áprilisi buza 710—11. Októberi rozs 605—06. Áprilisi rozs 623—24. Októberi zab 450—51. Áprilisi zab 582—83. Tengeri 541—43.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: Harmat-arcporát (pouder) mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arcz bőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arc- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat-szappannal együtt használva az arcz bőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben fehér, rózsás s krém-színben) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arcporait: Berlini Felpuder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — Velutin Puder (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

VIDÉK.

Megölte az anyját.

— Saját tudósítónktól. —

Gribest román községben egy elvetemedett suhanczot tartóztatott le tegnapelőtt a csendőrség, a ki — mint nekünk írják — megölte a saját anyját a pálinka miatt. Todoresku Juonnak hívják az elvetemült fiút, a ki a mult szerdán Facseten járt az anyjával a heti vásáron, hol az asszony egy hordó pálinkát is vett s azt haza is akarta vinni. Az asszony, a mint dolgát végezte, elindult a fiával hazafelé.

A fiú utközben többször kért pálinkát az anyjától, de ez nem adott neki, e miatt aztán össze is veszték az uton, a fu hátulról egy nagy darab kővel fejbe ütötte az anyját, a ki az ütéstől megtántorodott és elesett. A gonosz fiu ezután még több ütést mért az anyjára s mikor ez már meghalt a holt testét bevoaszolta az erdőbe és egyedül ment haza, magával vitte a pálinkát is.

Otthon a fiu azt beszélte, hogy az anyját még a piaczon elveszítette s azóta nem tudja hol van. A holttestet másnap az erdőben megtalálták s akkor vallatóra fogták a még csak 17 éves gyilkost, a ki hosszú tagadás után beismerte, hogy az anyját ő ölte meg.

A balmazújvárosi gyujtogatások. Balmaz Újváros lakosai rettegés közt élnek néhány nap óta. A mult héten ugyanis tüzeset volt, a melyekről alaposan feltehető, hogy gyujtogatásból keletkeztek. Pénteken Vezendi György szalmakazlát, szombaton pedig Komlósi György házát gyujtották fel ismeretlen tettesek. A ház porrá égett. A mult héten tehát hat gyujtogatás volt Újvárosban. Az előljáróság a csendőrséggel s a főszolgabíróval együtt megtette a szükséges intézkedéseket a tettesek kinyomozására.

Kasszabetörő községi szolgák. Érdekes eset történt e napokban Horváti községben, hol — mint levelezőnk írja — két községi kisbíró és az éjjeli őr feltörték és kifosztották a község pénztárát. Bató Sándor községi bíró a mult pénteken reggel az aprópénzt akarta bevinni az adóhi vatalhoz, mikor a pénz átvétele végett reggel 7 órakor a pénztárnokkal a község házában megjelentek, a nehéz vasládának, melyben 5300 korona készpénz és egyéb okmányok voltak, hiült helye volt. A két községi szolga, Bobola Gazsi és Misak György a legnagyobb felháborodással fogadták ezt a hirt. A mint a bíró közölte velük, mind a kettő esküdözött, hogy ők a község házában aludtak és nem vettek észre semmit. A csendőrségnek még aznap sikerült a kifosztott ládát megtalálni, de megtalálták a tetteseket is. A két kisbíró kihallgatása során Gaskó Ferencz őrsvezetőnek az a gyanuja támadt, hogy a lopást azok követhették el, vagy tudniok kell a dolgról. Ez irányba terelte tehát a nyomozást és még aznap este kézrekerültek a tettesek, a már említettek, Ács

bíró és Palaj Dani éjjeli őr személyében, a kik közösen határozták el a pénztár kifosztását. A betörés értelmi szerzője Palaj volt, nála is találták meg az elrabolt pénz nagy részét, mert az osztozkodás még akkor nem történt meg.

Titokzatos vészharangozás. Jászberényből írják, hogy már néhány nap óta állandóan rettegésben élnek a város lakói, mert minden éjjel, néha többször is a vészharang kongása zavarja meg a nyugodalmukat. A lakosság nagy része egész éjjel virraszt és a házat őrzi. Tegnap végre sikerült a rendőrségnek két gyanus alakot elfognia s hogy valószínűleg jó fogást csinált, mutatja az, hogy ma éjjel már nem hangzott a vészharang.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Megrágalmazott képviselő.

Esküdszéki főtárgyalás.

Debreczen, szept. 16.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes rágalmasági pört tárgyalt tegnap az esküdtbíróóság. A vádlott egy plébános, a ki sajtó útján megrágalmazott egy országgyűlési képviselőt.

A törvényszék elnöke: Dr. Szüts Miklós, szavazóbírák: Dr. Szóke István és Kolbenhayer Kálmán, ügyész: Galánffy János, védő ügyvéd: Dr. Irinyi István, jegyző: Dr. Visky Sándor.

Rendes esküdtek: Szentesi János, Kis Lajos, Kolb Lázár, Hartstein József, S. Szabó József, Fekete Jakab, Riesz Henrik, Török Bálint, Gondy Sándor, dr. Reichard Manó, Laczko Károly és dr. Kocsár Gábor.

Pót esküdt: Komlósi Mihály.

A vádirat a következőket tartalmazza:

Mérk szatmármegyei község ref. hivei közvetlenül a katolikus templom mellett akartak templomot építtetni. Hrabovszky István tiltakozott ez ellen s a főszolgabírótól, Domahidy Elemértől kért segítséget. Domahidy megadta az építkezési engedélyt, mire a felebbezések egész sora következett. A belügyminiszter a plébános információja alapján táviratilag rendelte el az időközben megkezdett építkezés abbahagyását. E rendeletnek azonban nem lett fogantja, mire Molnár János országgyűlési képviselő meginterpellálta a belügyminisztert és sürgős intézkedést kért ez ügyben. A belügyminiszter azonban elvileg jóváhagyta Domahidy rendelkezéseit. Ekkor Hrabovszky sajtó útján több ízben támadta Domahidyt, a ki időközben Nagy-Károly képviselője lett.

A vádlott némi módosításokkal beismerte a tényállás valódiságát. A sértett, Domahidy képviselő ugyanily értelemben adta elő a dolgot. Tanu nem volt s így a bizonyítási eljárás már délre befejezést nyert.

A kérdőpontok feltétele után perbeszédnek következtek. Az ügyész két rendbeli rágalmaszás s az ebbe olvadt becsületsértés vétségével vádolta Hrabovszkyt. Dr. Irinyi István védőügyvéd hatásos beszédben festette a hiveitől zaklatott plébános helyzetét, ténykörülményeket hozott fel, melyekből nyilvánvaló védettjének ártatlansága. Kérte a felmentését.

Dr. Szüts elnök magas nívón álló kioktatása után tanácsstermükbe vonultak az esküdtek.

Elnökük három órai tanácskozás után, fél tizenkettőkor hirdette ki a verdiktet, mely nem a rágalmaszás, hanem csak a nyilvános becsületsértés vétségében mondtotta ki bűnösnek Hrabovszkyt.

A törvényszék negyedórai tanácskozás után 250 korona pénzbüntetéssel, esetleg 20 napi fogsággal sújtotta. Az ügyész és elítelt megnyugodván, az ítélet jogerős.

A zichyfalvai mandátám.

Távirati tudósítás.

Erős választási küzdelem után gróf Karácsonyi Jenő lett a zichyfalvai kerület képviselője. A volt ellenjelöltje Dániel László azonban megtámadta a választást s el is rendelték a vizsgálatot. A vizsgálatra bő anyag került, de miközben az folyt, vajmi kevés bizonyult be a vádak közül s a peticionálók már a bizonyítás során elejtették a relativ érvénytelenségi okokat. Csak az abszolút okok maradtak ekként fenn s így került ma a Kurián sor az érdemleges tárgyalásra.

Az ítélőtanács Paiss Andor elnöklésével ült össze, előadó Ádám András bíró volt. A peticionálók részéről dr. Darvai Fülöp, a választás, illetőleg gróf Karácsonyi védőjeként Polónyi Géza s a választást védők jogi képviselőjeként a gróf ügyésze, dr. Pollák Viktor nagybecskereki ügyvéd, ki a hetekig tartó vizsgálatban is részt vett, jelent meg. A tárgyalás meglepetéssel kezdődött, a mennyiben felállt az elnök és a következő kijelentést tette:

— Ma reggel a Kuriához kérvény érkezett, a melylyel a petíciót egészben visszavonják. Ennélfogva további eljárásnak helye nincs s az megszűnik. Csak a költségekre kérek előterjesztést.

Polónyi védő: A visszavonulással maguk a kérvényező dokummentálták, hogy érvénytelenségi okaik alaptalanok voltak s ezt, mint elégtételt is gróf Karácsonyi részére tudomásul veszem. Kérem költségeimet a kérvényező ellen megállapítani.

Dr. Pollák Viktor csatlakozva ahoz, a mit védőtársa előterjesztett, szintén kéri a költségeket megállapítani. Még dr. Darvai saját feleivel szemben számítván fel a költségeket, a Kuria visszavonult, hogy e tekintetben hozzon határozatot.

A zichyfalvai mandátum ezok után gr. Karácsonyi Jenő birtokában maradt.

§ Birák szabadsága. Szoboszlai Sándor és ifj. Jákó Sándor törvényszéki bírák tegnap kezdték meg szabadságidejük kitöltését. — Horváth István kir. alügyész, szabadságáról hazaérkezett.

§ A ki a feleségére lött. Pár hónappal ezelőtt hirt adtunk arról, hogy egy szoboszló melletti tanyán Bartha Károly féltékenységből a feleségére lött. Az asszony súlyosan sebesült, de gondos ápolás után mégis felépült betegségéből. Bartha azóta vizsgálati fogságban volt. A kir. ügyészség indítványára a törvényszék vádtanácsa tegnap szabadlábra bocsátotta a gyilkossági kísérletben bűnös férjet. Ügyének tárgyalása a legközelebbi cikluson lesz.

§ Megszűnt csőd. Svarcz József hajduböszörményi szabóiparos tavaly csődbe jutott. A debreczeni törvényszék e csődöt, a tömeg végfelosztása miatt, tegnap kelt jogerős határozatával megszüntette.

A mi uj, az meglepő,

és minden létező divat szövetek, meglepő olcsó árak mellett szerezhetők be. Vásznakból gyári raktár, Delén 38, flanel 15. kr. Minden 15 frt. vásárlásnál, ha részletekben is történik, egy diszkötésű könyv díjmentesen.

ami meglepő az kellemesen hat a vevő közönségre.

Asztalos József

újonnán berendezett áruházában idényszerű ujdonságok, selymek, bársonyok

Debreczen, Kossuth-utca 4.

A tűzpróba.— Regény. —
(Folytatás.)

Az utóbbi e beszélgetés közben erősen szemügyre vette a házi urat. Daczára e férfi látszólagos derült hangulatának, melytől arcvonásai a társalgástól elevenséget nem nyertek, Reginald bizonyos kimerültséget, bágyadságot fedezett azokon fel. Arca ama sápadt színt ölté föl, mely nála reggelenkint szokott mutatkozni, melyet később élénk pirosság váltott fel; nem az erőnek tiszta színe volt ez, hanem a lappongó láz pirja. Kezei forróbbak voltak, mint rendes állapotban szoktak lenni.

Evelyn ur a beszélgetés folyamát a napi irodalomra terelte s Reginald csakhamar fölismerte benne a finom műveltségű, olvasott embert. Megjegyzései nemcsak helyesek és találók voltak, hanem a kifejezésekben eredetiek is s kevés perc elegendő volt arra, hogy az ember benne a mélyen gondolkozó főt ismerje fel.

A többi közt Balzacra is rákerült a beszéd sorja. Charlton orvos és Evelyn ur minden munkáját olvasták az írónak. Utóbbi azonban nem kevésbé ragadta bámulatra Reginaldot ép oly pikáns, mint alapos ítélete által, a melylyel ama szelleműs francia írónak műveit bonczolgatta; amennyiben oly szépségeket hozott azokból világgosságra, melyeket Reginald vagy észre sem vett, vagy épen gyöngéknek tartá azokat, míg ellenben az olyanokat, melyeket felületese olvasás mellett szépek vélt, most gyöngéknek tartott. Valódi élvezettel hallgatta az öreg urnak mély életbölcse ség sugalta beszédét s meg nem állhatta, hogy erre nézve észrevételét ne hallassa.

Evelyn ur láthatólag kellemesen volt meglepetve látogatójának kedves modora által, arca a társalgás folytán mindinkább visszanyerte borongó, aggályos kifejezését s vonásai élénkülni kezdtek, mintha valamely nemtő lángja élesztette volna.

— Kedves doktorom! — szolt több órai beszélgetés után, — én rendkívül örülök, hogy házam tagjai közé sorozhatom és nem köszönhetem meg eléggé öcsémnek, hogy önt ide vezette. Engedje meg, hogy családomb tagjainak bemutatthassam.

— A doktor már ismerőse Editnek és Klárának — szolt Lionel — és pedig nem mindennapi uton-módon ismerkedtek meg egymással.

(Folyt. köv.)

Az őrangyal.— Regény. —
Folytatás.

Mindenkit érthető gyönyörűséggel töltött el a Geszterédy Teréz elbeszélése. Mindenkit, csak Lányczyt és Hortoványit nem, a kik idegesen, izgatottan hallgatták szavait.

— Az odu bejáratánál az orvos egyik barátja viaszgyufát gyújtott s ő haladt elől. Csendesen követték őt, mondta Geszterédy Teréz. De már ekkor olyan csend volt a teremben, hogy a légyzugást is meglehetősen volna hallani. Rajta volt minden szem. Csaknem visszafojtott lélegzettel hallgatták szavait.

— Meglehetősen hosszú utat kellett tennünk a sziklafolyosóban — folytatta Geszterédy Teréz. És végre czélt értünk. Az orvos barátja elkialtotta magát:

— Itt egy vasrács!

— Nézz bel! — kiáltott rá az orvos.

— Itt fekszik egy ifju — válaszolta az orvos barátja, a mikor a kis viaszgyufa fényével bevilágított a rácsra.

Nekem sem kellett több, — szolt még lelkesebb hangon Geszterédy Teréz. Oda-siettem és a földön fekvő ifjuban felismerem Bogáti Bélát. Örömmel kiáltottam fel: Nem hiába fáradtunk! Eredményt értünk el! Czelnál vagyunk!

(Folyt. köv.)

NYILTÉR. *)

Bevásárlási utamról hazatérve, tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy úgy az őszi, valamint a téli idényre a legújabb

női- és leány-felöltők

már megérkeztek. Kérem a n. é. közönséget, hogy el ne mulassza divat-ujdonságaimat megtekinteni. Kiváló tisztelettel:

Halmágyi Sámuel

női- és gyermek felöltők áruháza, Debreczen,
Piacz-utca 47.

Dr. UJLAKI GÉZA

— ügyvédi irodáját —
Debreczenben,

Piacz-utca 63. sz. a.
megnyitotta.

Legolcsóbb és legnagyobb**Czipő-áruház****Neumann Testvéreknel**

— a Tisza-palotában. —

Van szerencsénk a m. t. vevőközönség be és figyelmét felhívni dusan felszerelt, házilag készített férfi női és gyermek

cipők, csizmák

ugyszintén ujjonnan érkezett divatos férfi és flu

kalapok,

valamint más uridivat cikkek nagy raktá runkra, mely cikkekelt feltűnő olcsó árak ban becsájítjuk jelenleg a t. vevő közönség rendelkezésére.

Kérjük szives meggyőződését.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Vasutasok és vaggongyári munások figyelmebe nagy választék saját készítésű férfi csizmákból.

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott árakon beszerezhetőek:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kelmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Dou-sches satinnok.

Több ezer méter maradékok

— féláron. —

Főter, a főtözsde mellett.

Üzlet áthelyezés!

A légszeszgyár mellett 20 évig fennállott épületfa telepem forgalma a vasut áthidalása által, meg lévén nehezítve, m. t. vevőim kényelmére való tekintettel,

üzletemet

Hatvan-utca végére

közvetlenül a nánási vasut-pályaudvara mellé, a városból jövet jobbra, eddigi főktelepem helyére tettem át.

Ezt mindennemű kemény- és puha, épület- és asztalos faanyagokkal, papir fedő lemezzel, carbolineummal ujjonnan dusan felszereltem, úgy hogy bármilyen igénynek képes vagyok eleget tenni. — Hozzátéve, hogy

— árjegyzékemet 10 százalékkal lejjebb szállítom. —

Kérem a m. t. vevőimet és a n. é. közönséget, hogy minél számosabb b. megbízásaikkal, úgy mint ott, itt új helyemen is engem megtisztelni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

STARK MÁRTON.**Megérkeztem!**

Egy kiló
pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!

Tisztelettel bátorkodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben,

Simonffy-u. 7. sz. ujj piaczon

vas-, zománcozott bádogg-edény

— és konyhaeszköz-raktárt —

rendeztem be.

Mint hogy az árut a

lehető legolcsóbb árakon adom el, szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Hrnecek József.**Borsajtókat, szőlőzuzókat készít****Röch István gépgyára Budapestén,**

I. Budafoki-ut.

Ajánlja szab. különbzéki emeltyűs sajtóit, valamint nagyobb gazdaságok részére hidraulikus és folytonos működésű sajtóit.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Ezen sajtók Debreczenben megtekinthetőek és megrendelhetőek

KERÉKGYARTÓ JÓZSEF

gép-műhelyében

Csapó-utca 31. sz.

Apró hirdetések.

Lekvárnak való szilva kapható Hatvan-u. 36.

„Kedves szórakoztató“ levele van a kívánt helyen.

„Német franczia“ levele van.

Egy fogat, mely áll 2 ló hámszerszámmal, egy hintó, egy hajtókosziból, együttesen jutányosan kapható. Értekezhetni Szent Anna-u. 35.

Teljes berendezéssel ellátott fűszerüzlet Érmihályfalván a főtéren, jutányos áron kiadó. Értekezhetni Dr. Kovács Józsefnél, Debreczen, József kir. herceg-u. 6. sz.

Imaszekek, női- és férfi, a Deák-utcai templomban, legjobb helyen kiadók. Czim a kiadóhivatalban.

Kárpitos munkákból

legjutányosabban vállalok, javításokat, behuzásokat, új megrendeléseket, matraczok elkészítését kívánatra házaknál és vidékre is megyek dolgozni. Értesítést levelezőlapra kérek. Jámbor Zsigmond kárpitos, Debreczen, Csillag-utca. 19- sz.

A Csapókerthben egy szőlő épülettel, bolthelyiséggel eladó. A Veréb dűllőben 15 hold föld kiadó; 4 szobás uri lakosztály mellékhelyiséggel november 1-től kiadó. Értekezhetni: József kir. herceg-u. 17. sz.

Özvegy urinó gazdasszonyi esetleg megfelelő állást keres, vidékre is elmegy. Czim a kiadóban.

Református tanítónő, nagy gyakorlattal tanít elemi, polgári, felsőbb leányiskolai magántanulókat. Czim a kiadóhivatalban.

Kisebb bérház örökség felosztás végett sürgősen eladó. Ispotály-u. 7. sz. Évi jövedelme 800 frt. Ugyanatt több rendbeli lakás kiadó.

9-és fél nyilas tanya föld eladó a Szepesen. Értekezhetni: Ajtó-utca 8.

Haszonbérbe keresek 400—500 holdig levő földet. Értekezhetni: Ajtó-utca 8.

Pillanat alatt száradó szobapadló lakkok, parket viaksz stb. legolcsóbban beszerezhető Fazekas Kálmán festék és petroleum kereskedőnél, Hatvan utca 4 sz. (Koszorus ház.)

Vas esztergályozást a legolcsóbban vállal Proizler Mór lakatos a törvénytörvénysek mellett.

Tanuló felvétetik Gasparik Antal óráshoz Piacz-utca.

Házi koszt kapható Perczes utca 18 szám alatt.

Egy butorozott szoba, két fiatalember részére aonnal kiadó. Vörösmarthy-u. 14. szám.

Ingyen kap minden tanuló 25—50 —100 névjegyét saját nevére megnyomva, ki papírútlemben szerzi be iskolai szükségleteit. Horovicz Zsigmond, Piacz utca 66.

Két úri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-utca 40 sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

3 pár egészségi kötött férfi-harisnya 79 kr. 3 pár szintartó fekete kötött női-harisnya 75 kr., kötött gyermek harisnyák igen jutányos áron beszerezhető MARTON GYULA üzletében, Debreczen, Bika-szálloda mellett.

Társat keresek egy jó menetelű üzlethez, czim a kiadóhivatalban.

Zongorák, pianinok bérbe kaphatók Schmidt S. zongora és hangszerraktárában.

Arany János-u. 62. sz. sarok ház, korlátlan ialmérségi üzlettel eladó.

Szőlő daráló és egy öt fiókos lisztes láda eladó. Csillag-u. 2. sz.

Zongora órákat ad uri házaknál egy uriaszony Csapó-utca 45.

Csapó-utca 16. sz. 2 szoba kiadó, irodának is alkalmas.

Fiatall könyvelő magyar, német levelező állást keres. Czim Hatvan-utca 5. sz. Neumann és Weisz cégénél.

Passzatuti szőlő 1 kilogramm 52 filléért kapható Bán Kálmán fűszerüzletében. Egyháztér.

841 v. k. szám. 1902

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 3397/4 1901 számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Reinitz és fia budapesti bej. cég részére Mattyasovszky Andor debreczeni lakostól 41 kor 25 fill. tőke, ennek 1901 évi szeptember hó 25 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 45 kor. 44 fill. perköltség erejéig 1901 évi december hó 2-án bírósággal felülfoglalt és 1092 koronára becsült házibutorok, egy tüzmentes szekrény, gépek, kerékpár, és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902 évi szeptember hó 19-én délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Pétefia-utczán, 73 számú háznál megtartandó bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen 1902 évi augusztus 30.

Török Péter
bírói kiküldött.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából a rajzszerinti emlékképet készítették az országos bizottság által elfogadtatt.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellé ne ékesítse Kossuth Lajos képe, mely izlése szép és tartós kiállításra mellett oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

fő éri üzletében, ára 24 fillér (12 kr.)

ismételadónak kedvezmény.

Varroda áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönséggel tudatni, hogy varrodámat Arany János-utca 73-ik szám alól

Kandia-u. 10. sz. alá helyeztem át.

Felhívom a hölgy közönség becses figyelmét, hogy a legdiszesebb ruháktól a leggyorsabbig készítek jutányos áruk mellett. Gyászruhák 24 óra alatt készíttetnek. Tanuló lányok, szabásra és varrás tanításra elfogadtatnak, ugyszintén egy ügyes varró leány felvétetik.

Tisztelettel

Szabó Miklósné
női-ruha készítő.

Görléczek míg a készlet tart

Szobapadlóakk és parketmázak

legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhető

Térei József cég utódánál.

Kizárólagos festék és zsiradék nagy raktár. Debreczen, hatvan-u. 13. szám

rendkívüli olcsó áron kiárusítatnak.

10882

1902

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa köztudomására juttatja minden érdeklődőnek, hogy a „Haláp és „Bánk“ nevű erdős pusztákon városi tulajdont képező

kaszálók tisztása

f. évi október 8-ikán délelőtt 8 órakor a halápi erdész laknál tartandó nyilvános árverésen 1902 október 1-től 3 évre haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni kívánók azzal értesítettnek, hogy magukat kellő bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

A városi tanács.

Kiváló szép érett és édes.

Csemegeszőllőt

muskotály, paszatutti és cassellas remek fajait nagyban és kicsinyben legolcsóbb áron 5—6 kilós kosarakkal, postán vagy vasuton, gondos csomagolással ért felelőség mellett szállít.

Váray József,

csemege szőlő és mindennemű gyümölcs kiviteli üzlete. Debreczen, piacz városi újbórház.